

■ Ze zápisníku M. Novotného	str. 2
■ Školení	str. 3
■ Vedení NeRV informuje	str. 4
■ SON	str. 5
■ O zdraví...	str. 6
■ Sport – discgolf	str. 7
■ Sport – pétanque	str. 8
■ Sport – Sport. hry seniorů	str. 9
■ Tip na výlet	str. 11
■ Blahopřejeme	str. 12

Jednal Nedrážní republikový výbor OSŽ BUDE BENEFITEM I NÁKUP ZIMNÍHO OBLEČENÍ?

Připravil Milan Sedlák

Dne 8. září v rekreačním středisku OSŽ v hotelu Lesní chata Kořenov se konalo výjezdní jednání Nedrážního republikového výboru Odborového sdružení železničářů, které řídil člen Ústředí a místopředseda NeRV OSŽ Tomáš Šlachta.

Úvodem proběhla kontrola úkolů a usnesení z minulého jednání, při které bylo konstatováno jejich splnění, až na ty, které se plní průběžně.

Členka Ústředí OSŽ, místopředsedkyně OSŽ a předsedkyně NeRV OSŽ Bc. Renata Dousková poté přednesla zprávu z jednání Představenstvo OSŽ, které se konalo 6. září. V úvodu hovořila o rekreačních zařízeních, které má Odborové sdružení železničářů v zahraničí, a to o apartmánovém domě Orion v Leptokarii v Řecku a hotelu Skalka v Rajeckých Teplicích na Slovensku. Do Orionu už není nutno cestovat pouze letecky, ale dá se plně využít i soukromá doprava – například automobilem.

Přestavenstvo OSŽ se především zabývalo průběžnou zprávou přípravných prací, které souvisejí s realizací přestavby současné podoby hotelu Skalka v Rajeckých Teplicích. Jak se vyjádřil místopředseda OSŽ pro správu majetku Martin Vavrečka, v Rajeckých Teplicích dojde k rozsáhlé přestavbě, v rámci které budou vybudovány apartmánové jednotky a nově koncipované hotelové pokoje apartmánového typu. S ohledem na skutečnost, že se jedná o investici přesahující ekonomické možnos-

ti současného vlastníka, bude tato přestavba realizována jako společný developerský projekt ve spolupráci s externím partnerem. Mezi hlavní důvody pro toto v minulosti přijaté rozhodnutí lze zmínit nutnost řešení technického stavu objektu a také ekonomickou udržitelnost jeho provozování. S ohledem na rozsah plánovaných stavebních prací, mezi které patří např. vybudování parkovacího domu, externího wellness zázemí a dalších prostorů umožňujících pořádání kongresových akcí, je odhadovaný časový horizont přípravných prací minimálně tři roky. Samotná realizace stavby je časově odhadována přibližně na dva roky. Další průběžná zpráva o přípravě této investiční akce bude předložena na prosincovém jednání Ú-OSŽ.

Poté Bc. Dousková přešla k nově rekonstruovanému apartmánovému zařízení v České republice. Rekonstrukce proběhly v objek-

tu hotelu Ostrý v Železně Rudě a v objektu apartmánového domu „Gočár“, který je součástí areálu hotelu Lesní chata v Kořenově. V obou zmíněných objektech bude možné využívat nově vzniklé apartmánové jednotky v rámci tzv. členské rekreace, tzn. pro členy OSŽ a jejich rodinné příslušníky, mezi které jsou nově zařazeny vnuk a vnučka. Všechny tyto apartmánové jednotky jsou vybaveny vlastním kuchyňským zázemím, pevnými lůžky a plnohodnotnými rozkládacími lůžky. Cena pro člena OSŽ, který využije nabídky členské rekreace, byla u obou objektů stanovena ve výši 290 Kč/noc/lůžko plus jednorázový poplatek 130 Kč/osoba určený na úhradu nákladů s výměnou lůžkovin.

Následovala informace o zahraničních pracovních cestách funkcionářů OSŽ a o sportovních výpravách. Zde se občas vyskytuje problém malé účasti států a celá akce potom ztrácí význam – ať už sportovní či ekonomický. Takovéto akce nebývají levnou záležitostí a proto by jistě bylo výhodnější je organizovat jiným způsobem – například v rámci České republiky.

Členové NeRV se rovněž zabývali vyšší věkovou hranicí některých předsedů základních organizací se závěrem, že s kvalitou řízení nemá věk nic společného. Podle nich nemusí být podmínkou ani to, aby dotyčný předseda byl u zaměstnavatele v aktivním pracovním procesu. Je si třeba uvědomit, že jakékoliv rozhodnutí v této

Pokračování na str. 2

Jednal Nedrážní republikový výbor OSŽ BUDE BENEFITEM I NÁKUP ZIMNÍHO OBLEČENÍ?

Dokončení ze str. 1

oblasti nesmí odporovat zákonu. Vždyť například zákon o státní službě operuje s věkem sedmdesátí let.

Také názor na slučování malých základních organizací nenachází v prostředí nedrážních odborářů pozitivum. Navíc minimální počet členů je stanoven na tři... a už může vniknout základní organizace. Rozhodující je, aby tato organizace aktivně pracovala. Kolik má členů je podružné.

K tomu se pojí důvod založení takové organizace. Ten musí být pro členskou základnu dostatečně pádný, neboť funkce v odborech vyžaduje velkou osobní odvahu. Už proto, že stejné výhody jaké má odborář, má i každý neorganizovaný zaměstnanec. Jistá privilegia by měl odborářům zajišťovat přímo zákoník práce.

Předsdkyně NeRV OSŽ se rovněž zmínila o vyrovnaném hospodářském výsledku OSŽ, k čemuž jistě zdárně přispělo i kvalitní hospodaření nedrážních organizací – respektive Nedrážního republikového výboru.

Co se týče tištěného čtrnáctideníku Obzor, došlo o prázdninách k problému distribuce drážní poštou na pracoviště členů OSŽ. Vedení Odborového sdružení železničářů tedy řeší za-

sílání novin prostřednictvím České pošty.

Po informacích ze strany vedení NeRV OSŽ a následné diskuzi, přišly na řadu informace z Výborů OSŽ a ZO OSŽ.

V Dopravním zdravotnictví, a.s. dne 26. září 2022 proběhne jednání o nové kolektivní smlouvě, které bude zaměřeno na zvýšení tarifních mezd a současně se projedná vyhodnocení mimořádných výkonnostních odměn za uplynulé období roku 2022. V měsíci červenci letošního roku byla z funkce ředitelky DZ, a.s. a předsdkyně představenstva DZ, a.s. odvolána MUDr. T. Soharová, a proto má představenstvo společnosti pouze dva členy. Ve stavebních společnostech OHLA ŽS, a.s. a SKANSKA se také chystá kolektivní vyjednávání, které je komplikovanější o to, že tyto společnosti mají zahraničního majitele. Nicméně, vzhledem k tomu, že například OHLA ŽS jako stavební firma má dostatek zakázek, tarifní nárůst mezd se navrhuje spíše dvouciferný. Dále se dle platné vyhlášky MPSV navyšuje stravné a stravenkový paušál. Z důvodu enormního nárůstu cen energií se rozšiřuje sortiment osobních ochranných pracovních pomůcek. Teplé zimní oblečení nakupují také

společnosti RYKO a CZ LOKO. Drážní společnost TRILEX měla za uplynulé období nárůst mzdy o 30%. Kolektivní jednání na další období začalo 7. září 2022. Dopravní podnik města Brna eviduje mzdový nárůst o cca 9,7% u svých zaměstnanců, který byl ovšem ovlivněn hlavně přesčasy, neboť DPMB již delší dobu bojuje s nedostatkem pracovníků. Traťová strojní společnost konečně zrušila konto pracovní doby a přešla u zaměstnanců na jednodměnný pracovní režim. U této společnosti se řeší ve spolupráci se svazovými inspektory BOZP problém ve sprchách, kde neteče teplá voda. Co se týká Drážního úřadu, zaměstnavatel na podkladě vyjednávání s OSŽ zakomponoval do PKS rozšíření platných benefitů o tzv. home office, který ale většina zaměstnanců nemůže u své práce dostatečně využít. Rovněž došlo k navýšení stravenek na 160 korun.

Tyto informace uzavřela zpráva ze Střední školy technicko-odborné v Olomouci, kde došlo k tarifnímu navýšení mezd. Vzhledem současným cenám za energie však vyvstává otázka, zdali nebude nutno opět zavést také distanční výuku, jak tomu bylo při pandemii covidu-19.

Ze zápisníku Miroslava Novotného

KOMPLETACE NOVÝCH TROLEJBUSŮ MŮŽE ZAČÍT

Do Brna dorazily karoserie a komponenty

Dopravní podnik města Brna začne kompletovat i nové trolejbusy. Karoserie a komponenty na první dva dorazily do vozovny v Komíně.

Výrobce SOR Libchavy do brněnských dílen doručil karoserie a komponenty, ze kterých budou zaměstnanci sami sestavovat nové trolejbusy SOR TNS 12. Dopravce předpokládá, že by vozy mohly s cestujícími vyjet začátkem příštího roku. Pokud se postup osvědčí, může podnik nakoupit dalších 38 trolejbusových „skládaček“ za stejnou cenu. Oproti koupi hotových vozů by tak ušetřil 100 miliónů korun.

Dopravní podnik města Brna za 40 trolejbusů zaplatí 298 460 000 korun, tedy 7,4 miliónu

korun za kus. Vzhledem k současným cenám na trhu i při přičtení nákladů na montáž ušetří podnik na jednom vozu asi 2,5 miliónu korun.

Podle generálního ředitele Dopravního podniku města Brna Miloše Havránka umožňuje rámcová smlouva do konce roku 2025 nakoupit dalších až 38 vozů tohoto typu za stejnou cenu. Provoz trolejbusů je v rámci ekologizace městské hromadné dopravy jednou z možných cest, jak splnit limity pro emise CO2 stanovené pro městskou hromadnou dopravu. Na sestavování trolejbusů se bude ve vozovně Komín podílet asi 20 pra-

BRNĚNSKÝ DOPRAVNÍ PODNIK

covníků, nejčastěji to budou elektrikáři a mechanici. Samotná kompletace vozu nezabere déle než dva měsíce, kdy pracovníci provedou montáž kabelových rozvodů, elektrické výzbroje a motorů. Poté bude následovat období oživování, testování funkcí, zkoušek a revizí. Na úplném konci je třeba požádat Drážní úřad o uvedení do zkušební provozu. Do zkušební provozu se první vůz může dostat na podzim, a cestující svést na začátku příštího roku.

BOZP – často podceňovaná zkratka

Ve dnech 8. a 9. září se konalo v rekreačním středisku OSŽ Lesní chata Kořenov školení na téma právního poradenství, BOZP, pojistění odpovědnosti a finanční gramotnosti.

Začátkem školení JUDr. Petr Večeř seznámil posluchače s průběhem a tématy semináře. Mezi nejdůležitější rozhodně patří pracovní právní problematika nebo připomínka, proč být v odborech a co vše jeho členství nabízí.

Právní pomoc nabízená členům odborů je v dnešní době velmi rozsáhlá a funguje prakticky 24 hodin 7 dní v týdnu. Na lin-

Pracovníprávní problematika byla tématem přednášky JUDr. Petra Večeře

Velmi důležitá část odborové činnosti je BOZP – o ní hovořil JUDr. Petr Kožmín, LL. M., MBA

Úloha odborů v oblasti BOZP byla součástí vystoupení Jaroslava Leštiny

ku 602 262 544 se dá zavolat v případě, že se člověk například stane účastníkem dopravní nehody. Dostane tam poučení, jak se zachovat, co kde vyplnit a že bez advokáta nemá v žádném případě vypovídat.

Odborová organizace na žádost zaměstnance nabízí právní pomoc až do výše 50 tisíc korun, ale je také možno zažádat i o případné navýšení.

OSŽ již v minulosti zastupovala i mediálně známé kauzy s pozitivním výsledkem, spolupracuje až s 25 advokátními kancelářemi. Navíc kromě právního poradenství nabízí také bezplatnou poradní konzultaci v občanském, soukromém životě, a to v délce 60 minut pro členy, kteří jsou v organizaci nejméně jeden rok. Do poradenství spadá rodinné právo, dopravní nehody, dědické právo, vlastnické právo k nemovitostem a k movitým věcem, insolvence plus exekuce i další oblasti práva.

JUDr. Večeř ještě připomněl důležité telefonní číslo: +420 733 785 003 a zdůraznil větu, kterou je třeba místo podpisu uvést v případě škodní události:

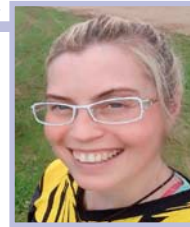
„Vzhledem k tomu, že nejsem schopen posoudit výši škody a oprávněnost vašeho nároku a jsem pojištěn u Kooperativa pojišťovny, a. s., tento nárok budu řešit jejím prostřednictvím, a to podle zákona o pojištění smlouvě do tří měsíců. Kooperativa pojišťovna, a. s. po doložení všech potřebných dokladů posoudí oprávněnost nároku zaměstnavatele, stejně tak i skutečnou výši vzniklé újmy.“

Tuto větu je nutné uvádět proto, aby účastník škodní události neuváženě nepodepsal přiznání viny, i když se ničeho nedopustil.

Nutné podotknout, že OSŽ řeší přibližně 249 škodních událostí ročně.

Důležitou součástí školení, a jak jsme se z příkladů, které uvedl přednášející JUDr. Petr Kožmín, LL. M., MBA a jeho kolega Jaroslav Leština, mohli přesvědčit, je BOZP – bezpečnost a ochrana zdraví při práci.

Součástí přednášky byla i závěrečná soutěž týkající se dobré paměti a znalosti ochranných pomůcek. Které jsou nedílnou součástí bezpečné práce. Z několika příkladů, které

byly zmíněny, je vidět, že jakákoliv maličkost může ovlivnit vaše zdraví a tím i budoucnost.

Důležité je vědět například i to, že zaměstnavatel má zákonnou povinnost dodat zaměstnancům potřebné ochranné pomůcky i v případě, že se jedná jen o pět minut práce. Bez toho, zaměstnanec práci nesmí v žádném případě vykonat. Což se bohužel nedodrhuje a předpisy jsou často porušovány.

Problematika BOZP je velmi rozsáhlá a upravuje ji celá řada právních předpisů. V dnešní době se připravují nové úpravy, které jsou rovněž přizpůsobeny například proběhlou pandemií covid-19 a tedy dodáváním například kromě čistících prostředků na pracovišti i těch dezinfekčních.

Odbory zde napomáhají zaměstnancům kontrolovat a dohlížet na povinnosti zaměstnavatele dodat OOPP nebo-li osobní ochranné pracovní prostředky, zajistit, že každý zaměstnanec prošel školením, jak s pomůckami či pracovními zařízeními správně zacházet.

V případě, že dojde na škodní událost, zástupci odborů pomáhají účastníkovi u jejího šetření. Mají právo vidět dokumentaci, důsledně hájit poškozeného nebo pomáhat příbuzným poškozeného v případě úmrtí při pracovním úrazu. A také komunikovat se zaměstnavatelem ohledně odškodného.

V této oblasti došlo ke zvýšení jednorázového odškodnění či rozšíření okruhu pozůstalých, kteří by mohli odškodné uplatňovat.

Mezi činnostmi ZO OSŽ v oblasti BOZP patří kontroly inspektorů na pracovišti. Zpravidla jde o předem ohlášené. Výjimečně se jedná o neohlášené kontroly, které probíhají na popud zaměstnanců. V loňském roce zjistili svažoví inspektoři cca 425 závad na pracovišti.

Co se úrazů či způsobení škody na pracovišti týká, jde ruku v ruce opatrnost s pojištěním. Zsvěcení do této problematiky se ujal Jan Buchta. Posluchačům vysvětlil, co takové pojištění obnáší, které pojištění události pokrývá, nabídl porovnání, co která pojišťovna nabízí a za jaké poplatky. Zdůraznil potřebu pojištění i například v zahraničí jak na služebních cestách, tak i při dovolené. Zmínil několik příkladů, kdy je pojištění podceňováno a postiženému nejednou zůstávají tzv. oči pro pláč.

Krátkodobé rezervy	
• Hotovost – zhodnocení 0 % (spíše -inlace); použitelnost ihned	
• Běžný účet – zhodnocení 0,1 % (-poplatky u některých bank); použitelnost ihned	
• Spořicí účet – zhodnocení cca 1,5 % až 3 %; použitelnost skoro ihned, ale i až rok	
• Stavební spoření – zhodnocení cca 5 % ročně (se statní podporou); použitelnost až za 6 let	

O finanční gramotnosti přednášel Jan Buchta

Změna výše stravného

Dne 19.8.2022 vyšla vyhláška č. 237/2022 Sb., kterou se mění vyhláška č. 511/2021 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného. S účinností od 20.8.2022.

Nově stanovuje tuzemské stravné ve výši:

- **120 Kč až 142 Kč**, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- **181 Kč až 219 Kč**, trvá-li pracovní cesta 12 až 18 hodin,
- **284 Kč až 340 Kč**, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

U podnikatelské sféry je možno navýšit stravné nad tyto limity, ale částky vyplacené nad tyto limity podléhají zdanění.

V souhrnu lze říci, že minimální výše stravného se zvýšily o 21 Kč v prvním pásmu (nejkratší cesty), o 30 Kč ve druhém pásmu a o 47 Kč ve třetím pásmu (nejdelší cesty).

Beze změny zůstává:

- Krácení, pokud zaměstnavatel během pracovní cesty poskytne jídlo zadarmo (snídaně, oběd nebo večeři):
- 70 procent u služební cesty v rozsahu 5 až 12 hodin,
- 35 procent u služební cesty v rozsahu od 12 hodin do 18 hodin,
- 25 procent u služební cesty v rozsahu nad 18 hodin.

Nárok na stravné během pracovní cesty zaniká, pokud zaměstnavatel poskytne:

- 5 až 12 hodin dostane zadarmo dvě jídla,
- 12 až 18 hodin dostane zadarmo tři jídla.

V souvislosti se zvýšením stravného se zvedá i limit (osvobozeného od daně) stravenkového paušálu z 82,60 Kč na **99,40 Kč**.

U stravenek je pro zaměstnavatele daňově výhodné poskytovat zaměstnancům stravenky ve výši 180 Kč.

T.Š.

Dohoda nebo souhlas odborové organizace

Hlavní legislativou je pro odborové organizace Zákon č. 262/2006, Zákoník práce (dále jen ZP) v platném znění s prováděcími předpisy. Ten také stanovuje povinnost zaměstnavatele vůči odborové organizaci (zaměstnanců) a určuje, v kterých případech je zapotřebí **dohoda nebo souhlas**, o čem je povinná informovat a co musí projednat.

Jsou případy, kdy u určitých právních jednání zaměstnavatele, u kterých je odborová organizace, je zapotřebí dohoda nebo souhlas (podpis) odborové organizace. Mezi ně patří:

Kolektivní smlouva – (dohoda) dle § 22 ZP. Kolektivní smlouvu smí za zaměstnance uzavřít pouze odborová organizace. § 23 až § 29 ZP, stanovují podmínky, závazky a právní ujednání. Návaznost je na zá-

kon č. 2/1991 sb. o kolektivním vyjednávání, kde lze nalézt i v jakých případech je výluka nebo stávka, z důvodu neuzavření kolektivní smlouvy, nezákonná.

Doba určitá nad rámec ZP – (dohoda) § 39 odst. 4 ZP. Z vážných provozních důvodů nebo povaze práce na jejichž základě nelze založit pracovní poměr na dobu určitou. Písemná dohoda s odborovou organizací upraví bližší vymezení těchto důvodů, pravidla jiného postupu při sjednávání a opakování pracovního poměru na dobu určitou, okruh zaměstnanců, kterých se bude jiný postup týkat a dobu, na kterou se tato dohoda uzavírá.

Výpověď nebo okamžité zrušení PP (člen odborového orgánu) – (písemný souhlas) § 61 odst. 2 ZP. Při ukončení pracovního poměru odborového funkcionáře a 1 rok po skončení funkčního období je zapotřebí písemný souhlas odborové organizace u které působí, pokud písemně neodmítne do 15 dnů, má se za odsouhlasené. *Dodatek: Pokud k tomuto dojde, při závázení souhlasu či nesouhlasu, vždy vezměte na zřetel sociální oblast, zdali byla nabídnuta jiná pracovní pozice apod. Dle judikatury již soudy několikrát uznaly výpovědi i s nesouhlasem odborů, jelikož měl zaměstnavatel sociální soucítění a dokázal to u soudu, např. nabídnul jinou pozici, musel by dát výpověď samoživitelce, pokusil se mu zajistit tu samou pracovní pozici u jiného zaměstnavatele apod.*

Konto pracovní doby – (písemný souhlas) § 86 ZP. Konto pracovní doby je způsob rozvržení pracovní doby, který smí zavést jen kolektivní smlouva, dále může kolektivní smlouva upravit vyrovnávací období až na 52 týdnů, bez úpravy je vyrovnávací období 26 týdnů.

Srážka členských příspěvků ze mzdy – (dohoda) § 146 ZP. Není to povinnost, lze to dohodnout kolektivní smlouvou nebo jinou písemnou dohodou.

Dohoda o výši náhrady mzdy při částečné nezaměstnanosti – (dohoda) § 209 ZP. Není to povinnost, ZP stanoví výši a nad rámec, lze dohodnout v kolektivní smlouvě.

Písemný rozvrh dovolené – (souhlas) § 217 ZP. Dobu čerpání dovolené je povinen zaměstnavatel určit podle písemného rozvrhu čerpání dovolené vydaného s předchozím souhlasem odborové organizace tak, aby dovolená mohla být vyčerpána zpravidla vcelku a do konce kalendářního roku, ve kterém právo na dovolenou vzniklo. Při určení rozvrhu čerpání dovolené je nutno přihlížet k provozním důvodům zaměstnavatele a k oprávněným zájmům zaměstnance. Poskytuje-li se zaměstnanci dovolená v několika částech, musí alespoň jedna část činit nejméně 2 týdny vcelku, pokud se zaměstnanec se zaměstnavatelem nedohodne jinak.

Hromadné čerpání dovolené – (dohoda) § 220 ZP. Zaměstnavatel může v dohodě s odborovou organizací určit hromadné čerpání dovolené, jen jestliže je to nezbytné

z provozních důvodů; hromadné čerpání dovolené nesmí činit více než 2 týdny.

Pracovní řád – (písemný souhlas) § 306 ZP. Pracovní řád je zvláštním druhem vnitřního předpisu, který rozvádí ustanovení právních předpisů dle podmínek u zaměstnavatele, týkající se povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance vyplývající z pracovních vztahů. Zaměstnavatel může vydat nebo změnit pracovní řád jen s předchozím písemným souhlasem odborové organizace, jinak je vydání nebo změna neplatná.

T.Š.

Vlny veder nejen v létě a nejen na pracovištích

Letní vlny veder zřejmě skončily, už se setkáváme s ranními mrazíky a dokonce napadl první sníh a babí léto už pravděpodobně nehrozí. Přesto je třeba si také pro příští rok připomenout, že letní vedra – a že jich bylo – nepřináší jen radosti u vody a na dovolených, ale také ztížené pracovní podmínky, které mohou mít za následek sníženou soustředěnost, únavu, stres apod., což vede k vyšší pracovní úrazovosti. Potvrzuje to i výzkum Světové zdravotnické organizace (WHO), z kterého vyplývá, že se stoupající teplotou vzniká riziko pracovních úrazů, nad 30 °C je to o 5 až 7 %, nad 38 °C je to o 10 až 15 %.

Evropská odborová konfederace provedla průzkum mezi evropskými zeměmi a zjistilo se, že jen několik evropských zemí má předpisy k zajištění bezpečnosti práce během vysokých letních teplot. Odbory proto žádají v souvislosti s rostoucí klimatickou změnou Evropskou komisi o celoevropský právní předpis vedoucí k zavedení maximálních teplot na pracovištích. Jako varování lze vzpomenout nedávný případ ze Španělska, kde dva dělníci zkolabovali a zemřeli na následky úpalu.

Pracovně nebo soukromě, nezapomínejte na několik rad pro pobyt na slunci. Proč ještě nyní? To poznají i ti, kteří se vydají na zimní dovolenou na horách, kde slunce v kombinaci s bílou sněhovou pokrývkou dosahuje letní intenzity. Pokud to bude možné, držte se tedy střídavě i ve stínu, používejte pokrývky hlavy a volný oděv, oči si chraňte slunečními brýlemi s UV filtrem, na nezakrytou pokožku používejte opalovací krémy, a hlavně **dozrůžte pitný režim**. A myslete na to, že nejen v pracovním procesu je třeba dbát na své zdraví. Plně to platí rovněž ve svém soukromém životě.

T.Š.

Za zhoršenou dostupnost bydlení mohou i požadavky na vyšší standard

Kvůli rostoucím cenám hypoték se opět rozšíří okruh lidí, kteří nedosáhnou na vlastní bydlení. Musí se proto stále častěji spokojit s nájemními byty. Jak je na tom trh s nájemním bydlením? Co by měli udělat stát nebo samospráva, aby se dostupnost bydlení zvýšila?

Pokud chceme objektivně posoudit stav dostupnosti bydlení v České republice, lakmusovým papírkem je bezesporu situace v hlavním městě. Praha je magnetem pro rezidenty, jenže ačkoliv je z mnoha důvodů velmi přitažlivá, vlastní bydlení si tady nezvládne pořídit ani slušně vydělávající rodina. Zároveň v metropoli chybí i dostatečná nabídka nájemního bydlení. Naše metropole už má alespoň schválenou strategii rozvoje bydlení a zároveň dokončuje akční plán, který by měl být na pětileté období.

Stále je největší problém rychlost povolování

Aby se v metropoli stavění zrychlilo, není kamenem úrazu neochota města, ale složité mechanismy, které povolování a výstavbu brzdí. Všechno záleží především na tom, aby byl zjednodušený celý proces schvalování a povolování staveb, což začíná od stavebního zákona. Na novém stavebním zákoně se pracovalo čtyři roky. A v okamžiku, kdy se přijal, tak se jeho účinnost pozastavila. Teď se na něm opět pracuje, jenže jsme se všichni ztratili v tom, jak má výsledek dopadnout. Stát si asi neuvědomuje svoji zodpovědnost za osudy lidí a občanů této republiky.

Skutečně je klíčové, aby se stavělo a vytvářely se pro rozvoj města vhodné podmínky a pak je zcela druhotné, jestli byt bude pronajímán nebo bude vlastnický.

Z pohledu developerů pomůže rychlejšímu rozvoji města také stát, protože státní aparát rozhoduje o tom, jaké budou zákony.

Čerstvá statistika Českého statistického úřadu říká, že od začátku 90. let se u nás postavilo zhruba 500 tisíc nových domů na bydlení. To je zhruba pětina stávajícího bytového fondu, který tady existuje. V posledních deseti letech je tedy výstavba rychlejší než růst populace. Matematicky se tedy zdá, že by mělo být vše v pořádku. Je však třeba si uvědomit, že v Praze je řada lidí, kteří tady nemají trvalé bydliště, ale v hlavním městě bydlí a pracují a tento trend bude pokračovat.

Zvyšuje se standard, proto je potřeba více bytů

Musíme také brát v potaz postupné zvyšování standardu bydlení, což je jednou z hlavních příčin, proč v posledních letech poptávka stále převyšuje nabídku.

V Praze je malé procento nájemních bytů

Když už porovnáme Prahu s okolními metropolemi, tak je potřeba zmínit také ve světě neobvyklý nepoměr mezi nájemním a vlastnickým bydlením. Praha a celá Česká republika se v tomto parametru zcela vymyká od západoevropských měst, jako jsou například Vídeň nebo Mnichov. Zatímco u nás tvoří podíl nájemního bydlení 23 procent, v Rakousku či Německu bydlí v nájmu téměř polovina obyvatel. Podíl nájemního bydlení, který vlastní město nebo stát, dosahuje jen velmi malého procenta. Například Praha vlastní jen 30 345 bytů. V jiných západoevropských městech je ve vlastnictví měst podstatně více bytů. Nejrychleji z celé republiky roste bydlení

v okolí Prahy, tedy ve Středočeském kraji. To má ale na metropoli velmi negativní dopad, protože pokud někdo staví za Prahou, tak se ve většině případů jedná o rodinný dům. Tito lidé s největší pravděpodobností k cestování používají mnohem častěji automobil, což znamená obrovskou zátěž pro veřejnou infrastrukturu.

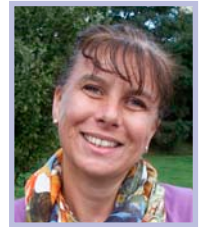
Denně do metropole přijede za prací kolem 200 tisíc aut

Zatímco skoro všechna velká západní města mají dopravní infrastrukturu velmi dobře pracovanou, naše metropole na to příliš nemyslela. Zapomněli jsme, že bychom jako takto velké a významné město měli mít městský okruh, Pražský okruh. Že bychom zde měli vytvořit síť z příměstských vlaků a spojů.

Roste poptávka po nájemním bydlení s kvalitními službami

Podíl nájemních bytů v Praze tvoří necelou třetinu. Podle odborníků se ale bude procento zvyšovat, a to nejen kvůli cenám nemovitostí a hypoték, ale také z důvodu odlišného uvažování zejména mladší generace. Mladí lidé chtějí investovat peníze do svého života, do svého vzdělání nebo třeba do cestování. Proto se zejména v Praze začínají objevovat různé projekty nájemního bydlení.

Např. X Place je unikátní koncept celoživotního nájemního bydlení. Jeho jedinečnost spočívá v tom, že během nejbližších let chce nabídnout přes 1000 nájemních bytů pro každou životní situaci, od studentů, přes rodiny až po seniory, a chce založit dlouhodobý, kvalitní a férový vztah mezi nájemcem a pronajímatelem.

Dámy a pánové, dalším závažným a časovým plicním onemocněním je CHOPN.

Chronická obstrukční plicní nemoc – CHOPN – je závažné onemocnění, hlavním rysem je bronchiální obstrukce (omezený průtok vzduchu v průduškách), není plně reverzibilní. Vzniká na podkladě abnormální zánětlivé reakce na škodlivé látky a plyny ve vdechovaném vzduchu. Vyskytuje se u 5-20% dospělé populace s převahou u mužů. Spolu s aterosklerózou a degenerativními změnami skeletu a kloubů je druhou nejčastější příčinou pracovní neschopnosti a na 5. místě úmrtnosti.

Zahrnuje chronickou bronchitidu a emfyzém, společný je pro ně **zvýšený odpor v dýchacích cestách (bránění, obstrukce proudění vzduchu v expiriu, výdechu)**.

Chronická bronchitida - klinicky je definovaná **hypersekrecí hlenu spolu s chronickým kašlem** nejméně 3 měsíce v roce, dva po sobě jdoucí roky. U takových nemocných by měly být současně vyloučeny jiné plicní nebo kardiální příčiny dušnosti.

Patologický nález je **hyperplazie (zmnožení) a hypertrofie (zvětšení) hlenových žlázek**. Bronchiální stěna a peribronchiální pojivová tkáň jsou zánětlivě infiltrovány. Patologické změny se odehrávají v bronchiální stěně s následnou obstrukcí vzdušného proudění, nerovnováhou distribuce vzduchu. Vzniklý rozdíl ventilace/perfuze (výměna vzduchu/průtok krve) je **příčinou hypoxémie (nedostatku O₂), cyanózy (namodralé zbarvení kůže), vazokonstrikce (stažení cév), plicní hypertenze (vzestup tlaku v plicních cévách)**.

Etiologie, rizikové faktory. Exogenní příčiny: **+Opakované respirační infekce.** Nejčastěji hemofilus a pneumokok, virové infekce vedou k poškození slizničního povrchu a usnadnění bakteriální superinfekce. Infekční faktory podmiňují sezónní výskyt na jaře a na podzim. **+Vlivy pracovního prostředí** – profesionální (oxid siřičitý, dusíkaté plyny, uhlovodíky, formaldehyd). **+Znečištěné ovzduší** – ekologické vlivy, postihuje je celou populaci v dané lokalitě. **+Kouření** – závislost na kvalitě a způsobu kouření, vliv pasivního kouření.

Vliv kouření – zánět dýchacích cest – zužování dýchacích cest – bronchiální hyperreaktivita – emfyzém – alveolární zánět – emfyzém.

Endogenní příčiny: **+Věk** – počet nemocných stoupá s věkem, je odrazem expoziční doby. **+Pohlaví** – častější u mužů 2:1. **+Individuální predispozice** – reaktivita bronchiální sliznice, včetně alergické atopie. **+Sinitida, sinobronchiální syndrom.**

Klinicky je možné chronickou bronchitidu dělit na: **+jednoduchou /simplexní/ s hlenovou expektorací (vykašlávání), +hlehnohnavou /mucopurulentu/, +s obstrukcí /obstructiva/.**

Emfyzém – je definován po stránce patologické jako anatomická **alterace (změna) s ireverzibilní (nevratnou), progredující dila-**

tací dýchacích cest distálně od terminálních bronchiolů, s destrukcí alveolární stěny. Výsledkem je **poškození sept,** vznikají tenkostěnné cysty větší než 1cm vyplněné vzduchem – **buly, bulózní emfyzém.**

Patologické změny se odehrávají na úrovni **acinu** (skupina buněk produkující sekret). Emfyzém je provázen **zničením, destrukcí alveolární stěny** a následnou redukcí kapilárního řečiště. Ztráty plicní elasticity vede mechanicky ke vzniku expirační obstrukce.

Klinické třídění. Termín emfyzém značí vlastní **plicní hyperinflaci, rozedmu (abnormální nahromadění vzduchu v plicích).** Může **akutně** vzniknout při astmatickém stavu nebo bronchitidě v dětském věku. Tato rozedma je reverzibilní, zvrátaná. **Chronický generalizovaný plicní emfyzém bez alveolární destrukce: +kompenzační emfyzém,** dochází k hyperinflaci zbývající plice, **+senilní emfyzém** je hyperinflaci v rámci věku (senilní plicní atrofie).

Lokalizované formy. ***Bulózní emfyzém** – lokálně tenkostěnné, ostře ohraničené, kulaté nebo oválné prostory vyplněné vzduchem, větší než 1cm. Větší buly jsou pneumatokély. Je často náhodným rentgenologickým nálezem. Komplikace je pneumotorax nebo infekce.

*Jednostranný lobulární emfyzém – je výsledkem obliterující bronchiolitidy v dětství. Klinicky je asymptomatický. Rentgenologicky je zvýšená transparence jedné plice s redukcí cévních struktur. Nutné odlišit tromboembolii a hypoplazie plicní tepny (nedostatečný vývoj).

*Vrozený lobární emfyzém – výrazná hyperinflace laloku na základě ventilového mechanismu v prvních dnech života.

*Syndrom mizející plice – je rentgenologický termín pro lokalizovanou zvýšenou transparenzi laloku nebo celé plice. Je to bulózní emfyzém s progredující destrukcí.

*Jizevnatý, fokální emfyzém – plicní parenchym je lokálně poškozený fibrózním, vazivovým procesem, je příčinou poststenotické lokální hyperinflace.

*Mediastinální emfyzém – mediastinu prostor mezi oběma plicemi, ohraničený hrudní kostí – páteří – mediastinální pleurou. Obsahuje probíhající nervy, hlavní cévní kmeny srdce, jícen, průdušnici, štítnou žlázu, tymus, lymfatické uzliny.

*Obstrukční emfyzém – nejzávažnější a nejčastější formou. Častěji u mužů po 50. roce. Vrozený defekt, dědičné onemocnění.

Podle patologických kritérií jsou chronická bronchitida a emfyzém rozlišnými procesy, po klinické stránce obtížně odlišeni, uchylojujeme se k názvu chronická obstrukční plicní nemoc.

Klinický obraz. Hlavním symptomem jsou **narůstající dechové potíže** v průběhu několika let, omezující pracovní aktivitu. **Dušnost** je často **provázená produktivním kašlem.** V rozvinutém stavu může být

hmotnostní deficit. Nemocní zaujmají **polohu v předklonu s podepřenými pažemi** (umožňuje využití pomocných dechových svalů). Našpulení rtů při výdechu.

Diagnóza vychází z odpovídající **anamnézy, fyzikálního a funkčního nálezu.** K vyloučení zánětlivých plicních procesů je provedení **rentgenu hrudníku.** **Bronchoskopie** informuje o formě bronchitidy. Odlišení kardiální příčiny dušnosti EKG, echokardiografie.

Prognóza. V časných stádiích je příznivá odezva na terapii za **předpokladu odstranění nox** hlavně **kouření.** V pozdějších stádiích je prognóza pochybná. Příčinou smrti je dekompenzované cor pulmonale a dechová nedostatečnost (respirační insuficience).

Prevence: **primární** – prevence vzniku /kouření, profese/, **sekundární** – zastavit chorobu v časně fázi, **terciální** – zabránit progresi.

Terapie. **Zásadním požadavkem je zákaz kouření,** popř. **změna profese.** Nutná je spolupráce s nemocným natolik, aby byl při chronickém průběhu dostatečně motivován a zaujímal ke své chorobě aktivní přístup. Prvořadým úkolem je **ovlivnění obstrukce – bronchodilatační léčba.** Dává se přednost **inhalační aplikaci léků.** Výhodou je dosažení terapeutické koncentrace v cílovém orgánu s minimalizací dávek i vedlejších obtíží. Používají se: **+dózovane dávkané aerosoly, s nástavci (spacer), umožňující léčbu nemocných nezvládajících techniku inhalace, +speciální mechanické inhalátory sloužící k inhalaci práškových forem léků v kapslích, +nebulizátory ke kontinuální inhalaci aerosolů.** **Ovlivnění infekce** – indikací **antibiototerapie** je exacerbace CHOPN s hnisavou expektorací, není třeba vyčkávat na kultivační výsledek. Infekční komplikace je způsobena nejčastěji pneumokokem, hemofilem, viry. Profylakticky se uplatňuje **vakcinace proti chřipce** v době epidemií. **Odstranění mukostázy** k ovlivnění viskozity hlenu a snadnější vykašlávání (expektorace) – **mukolytika a expektorancia.** **Oxygenoterapie** v případě akutního zhoršení. Při chronické hypoxémii je nutná dlouhodobá, kontinuální, domácí oxygenoterapie. Účelem je preventivní působení na vznik hypertenze v plicnici a chronického cor pulmonale. Subjektivně i objektivně se zlepšuje kvalita života, zkrátí se hospitalizace. **Chirurgická léčba – bulektomie** s resekci velkých bul utlačujících okolitý parenchym, redukcí pneumochirurgické výkony (resekce 20-30% plice se zmenšením objemu). **Rehabilitace** – kondiční cvičení 20-30min 3krát týdně, cvičení dechových (inspiračních) svalů, dechová gymnastika, úprava výživy. **Lázeňská a klimatická léčba** – význam záleží na adekvátní terapii a změně životního prostředí.

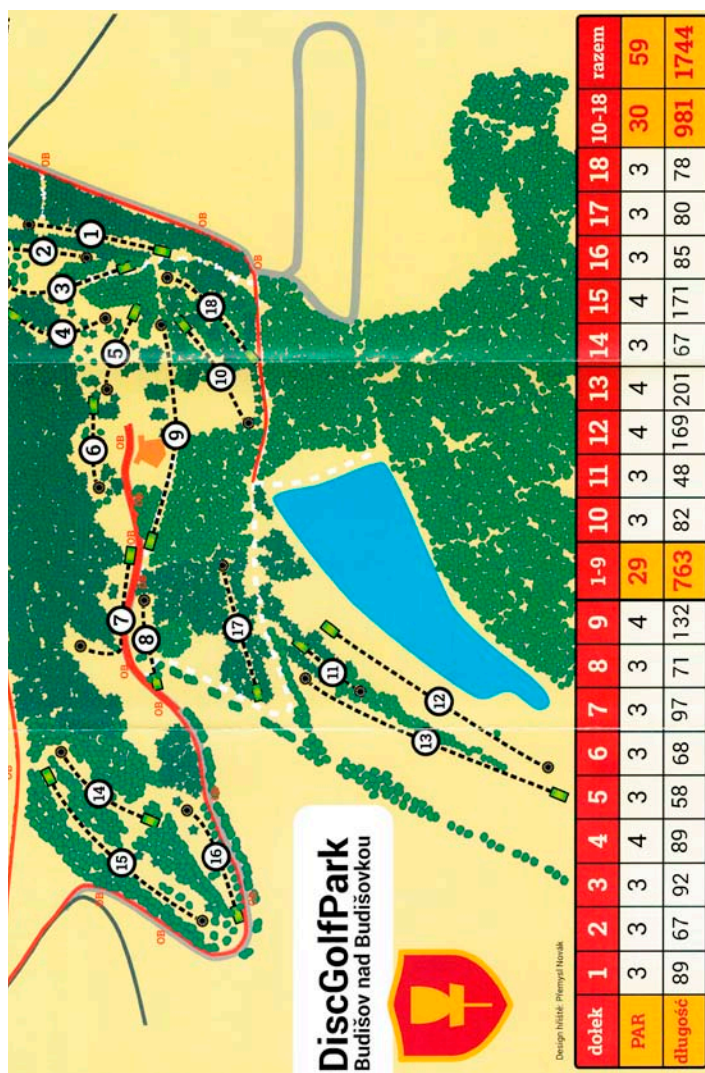
Mistrovství republiky železničářů v discgolfu

Na velmi obtížné osmnáctikošové dráze v Budišově nad Budišovkou se konalo MČR železničářů v discgolfu. V mužích si vítězství odnesl favorit Ivo Šimek. Na dalších místech se umístili Jaroslav Krátký a Roman Haluzík. V ženách byla nejlepší Michaela Šimková, kte-

rá za sebou nechala Lenku Floriánovou a Idu Bandiovou.

Ceny vítězům předali společně místopředsedkyně OSŽ a ředitelka mistrovství Bc. Renata Dousková a předseda Regionální sportovní komise Olomouc Libor Kiš.

Na přiloženém nákrese sportoviště si jistě uděláte představu o obtížnosti terénu a oceníte výkonnost sportovců, kteří MČR absolvovali.

TURNAJ V PÉTANQUE – 8. 9. 2022

V rámci výjezdního setkání členů NeRV OSŽ v rekreačním středisku Odborového sdružení železničářů v hotelu Lesní chata Kořenov se účastníci rovněž utkali na turnaji v pétanque.

Původní plán odpoledního utkání se z technických důvodů, respektive blížícího se deště, přesunul na časnou hodinu, a to na 8:15. Hned po snídni se 12 dvojčlenných družstev shromáždilo na hřišti, aby se s plnou vervou zapojilo do vzájemného zápolení.

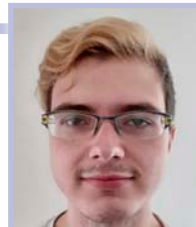
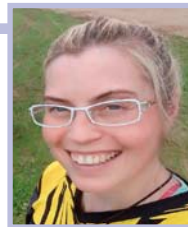
Hráči byli losováni a náhodně uspořádání přispělo k tomu, že soutěž byla velmi vyrovnaná. Pravdou je, že někteří soutěžící slovo „pétanque“ slyšeli poprvé, natož aby kdy drželi v ruce pétanquové koule.

Hra byla zvolena ideálně, neboť nevyžaduje až příliš fyzické aktivity, a tak je vhodná i pro smíšená družstva bez rozdílů pohlaví či věku.

Jen pro upřesnění: Pétanque je francouzská společenská hra pro dvě 1–3členná družstva, která se snaží umístit koule co nejbližší k cíli, který tvoří dřevěná kulička – košonek (nebo-li prasátko). Princip hry je sice jednoduchý, ale dokonalé zvládnutí techniky a taktiky vyžaduje pravidelný trénink.

Družstva byla rozdělena na dvě skupiny, z nichž vítězové skupin si zahráli o vítězství v turnaji a druhé dvojice o bronzovou medaili.

O třetí místo soupeřili: Bc. Renata Dousková a Miloslav Kábela proti Janě Jírové a Františku Záděrovi. O vítězství bojovali Milan Sedlák

a Miroslav Zámoravec proti Oldřichu Sobolovi a Bohumilu Drábovi. Bronzovou medaili získali Bc. Renata Dousková a Miloslav Kábela. Vítězi celého turnaje se po náročném klání stali poměrem 7:3 **Milan Sedlák a Miroslav Zámoravec**.

Většina výsledků byla hodně těsná, takže žádné vítězství nebylo zadarmo – a navíc sluníčko hráčům přálo, proto se mohlo bojovat hlava nehlava, ze všech sil, s plným nasazením. A štěstí vítězům přál dešť až při předávání cen, což už nikomu nevadilo. Probíhalo pod střechem.

Oldřich Sobol (vlevo) a Bohumil Dráb bojovali ze všech sil o prvenství – nakonec získali stříbrnou medaili

Vítězové turnaje v pétanque zleva Miroslav Zámoravec a Milan Sedlák s místopředsedkyní OSŽ a předsedkyní NeRV OSŽ Bc. Renatou Douskovou

Miloslav Kábela a Bc. Renata Dousková obsadili třetí místo

NEDRÁŽNÍ OBHÁJILI PÁTÉ MÍSTO Z LOŇSKA

Nepřilíš potěšení opouštěli nedrážní seniori rekreační areál hotelu OSŽ Skalka v Rajec-kých Teplicích, kde proběhly 24. srpna v pořadí páté **Sportovní hry seniorů Odborového sdružení železničářů**. Z osmi zúčastněných družstev z celé republiky totiž pouze obhájili páté místo, stejně takové, jaké získali v loňském roce.

Soutěžící přivítal předseda OSŽ **Martin Malý**, ředitelka hotelu **Emília Ďuračinská**, místopředsedkyně OSŽ a předsedkyně NeRV OSŽ **Renata Dousková**, vedoucí mezinárodního oddělení OSŽ **Ondřej Šmehlík**, člen Dozorčí rady ČD **Vladislav Vokoun**, předseda olomoucké Regionální sportovní komise OSŽ **Libor Kiš** a předsedkyně Republikové rady seniorů OSŽ **Danuše Polášková**.

Na pořadu bylo celkem devět soutěží se speciálně upravenými pravidly: pétanque, ruské kuželky, discgolf, minigolf, jízda na koloběžce na čas, házení míče na basketbalový koš, bollo ball, odražení míčku na raketě stolního tenisu a běh s míčkem na tenisové raketě. Každá disciplína vyžadovala maximum sil

i plné soustředění. Byla to výzva, při které seniori dokázali svoji chuť vítězit.

Hostitelka Emilia Ďuračinská projevila radost, že tu může již po několikáté přivítat takoveto sportovce a zmínila, že právě v této nelehké době je nutné si zachovat zdravého ducha, radost a pohodu a dokázat se vzájemně pobavit a zasportovat si. Předsedkyně NeRV OSŽ Bc. Renata Dousková popřála seniorům: „Hlavně mějte ze hry dobrý pocit, dokažte, že i lidé vyššího věku mohou být vysoce aktivní, přičemž pohyb přispívá nejen k fyzické odolnosti, ale také k psychické pohodě.“

Na večerním setkání ve společenském sále hotelu Skalka bylo provedeno slavnostní vyhodnocení a vyhlášeny výsledky jednotlivých soutěží a nejlepší jednotlivci a družstva. Za zaměstnavatele byl přítomen ředitel personálního odboru Správy železnic **Pavel Koucký**.

Vítězem se stalo **družstvo Moravskoslezského kraje**, nejlepších výkonů dosáhli **Jaroslav Ševčík** z Liberce a **Ludmila Raabová** z Brna.

A co čert nechtěl (nebo chtěl), „štouralové“ z nedrážních zjistili, že „naše mladá seniorka“

Jana Handrejchová dosáhla naprosto shodného výsledku a jen věkový rozdíl (podle rozhodčích) rozhodl o tom, že nebyla spouštěna. Byl tak ušetřen jeden pohár na příští rok, ale zasetá křivda do duší nedrážních, jakoby slova Renaty Douskové nedokázala padnout na úrodnou půdu. Ten dobrý pocit ze hry se nějak vytratil.

Přesto všichni seniori nakonec opouštěli Rajecké Teplice v dobré náladě a plni chuti vítězit na Seniorských hrách OSŽ v roce 2023.

Seniorské hry 2022 Rajecké Teplice

Družstvo: **Nedrážní**

jméno:	rus. kuželky	mini golf	discgolf	koloběžky	košíková	raketa tenis	pálka st. tenis	petangue	bollo ball	celkem
Váchová Dragoslava	5	3	4	6	2	10	3	1	0	34
Handrejchová Jana	8	7	4	8	4	10	10	2	0	53
Zahradníčková Marie	4	8	1	1	2	9	3	0	0	28
Líbalová Eva	5	6	0	6	1	8	6	2	3	37
Lošťák Oldřich	5	6	3	7	4	10	10	1	5	51
Dörrich Jiří	6	7	5	9	2	10	10	3	6	58
Šmíd Emanuel	6	8	4	8	3	10	6	1	4	50
Záděra František	5	7	4	10	8	10	10	3	1	58
	44	52	25	55	26	77	58	13	19	

družstvo:	rus. kuželky	mini golf	discgolf	koloběžky	košíková	raketa tenis	pálka st. tenis	petangue	bollo ball	celkem
Pizeň	43	53	22	35	16	63	46	24	13	315
Středočeši	47	52	26	47	20	78	60	11	22	363
Východočeši	52	49	30	48	23	64	62	17	30	375
Severočeši	50	51	22	41	36	72	29	18	19	338
Ostrava	50	59	22	59	38	76	71	17	21	413
Olomouc	51	54	29	48	20	70	72	19	27	390
Brno	51	50	28	49	36	75	63	22	15	389
Nedrážní	44	52	25	55	26	77	58	13	19	369

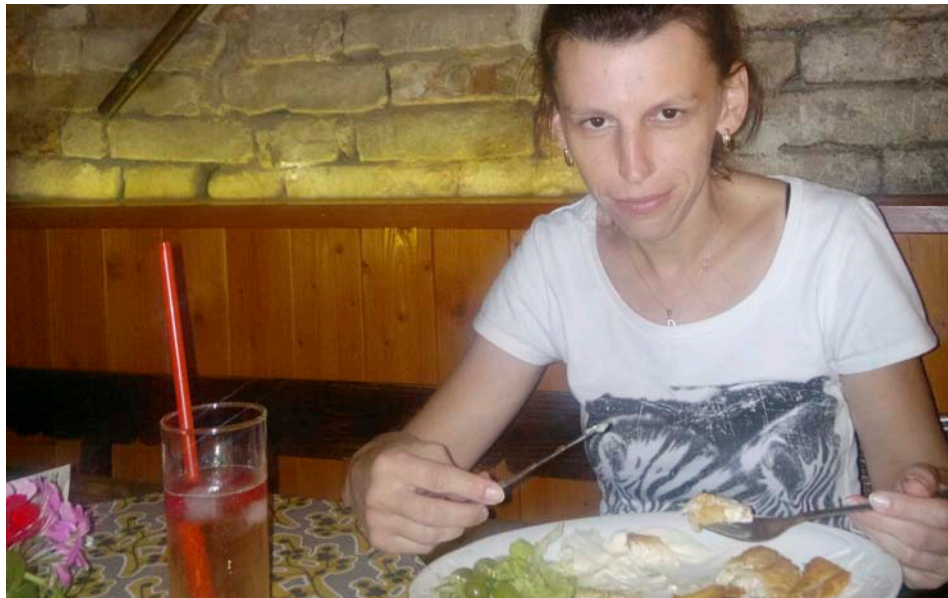
Kam za vinařskými zážitky – poznávejte, ochutnejte, bavte se

Za vínem na Hustopečsko a Kloboucko

Velkopavlovická vinařská podoblast zasahuje na území Hustopečska a Kloboucka. Je nejen mekkou modrých vín, ale i šlechtitelskou velmocí. Mimo odrůdu André jde také o odrůdu Aurelius vyšlechtěnou křížením Neuburského a Ryzlinku rýnského. V Modrých horách se daří Frankovce a Svatovavříneckému, renezanci zažívá lahodný Modrý Portugal. Z bílých odrůd je proslulý Tramín červený, Veltlínské zelené a Neuburské. Štědrá příroda, hřejivé slunce a pracovití lidé zušlechťují krajinu, kde se rodí nejlepší červená vína ve střední Evropě.

ANDRÉ

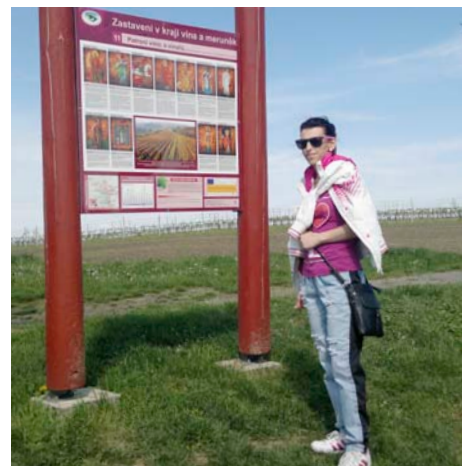
Nejznámější odrůdou velkopavlovických šlechtitelů je André. Tato odrůda vznikla v roce 1960 v rámci šlechtitelského programu křížením Frankovky a Svatovavříneckého a je pojmenována po francouzském přírodovědci Christianu Carl André. Jedná se o temné a těžké víno jižního typu, je dominantní odrůdou oblasti nazývané Kraj André.

V Čejkovických sklepích najdete víno i na talíři

Boleradice – nejatraktivnějším místem je areál vinných sklepů *Tihelňa* a nedávno otevřená rozhledna, **Borkovany** – neodmyslitelně k této obci patří lidové tradice, ruční výroba kraslic, **Bořetice** – nesmíte minout proslulý sklepní areál pod *Kraví horou*, v roce 2000 založena svobodná republika Kraví hora s vlastní měnou, ústavou a vládou, **Bru-movice** – malebná obec nesoucí jméno podle biskupa Bruna, přírodní lokalita *Krutinov*, **Čejč** – největším lákadlem sklepní kolonie *Pod Búdama*, stovka „dračích děr“, jak jsou sklepy s lisovnami nazývány, v obci se učil kovářem T. G. Masaryk, **Diváky** – památkově chráněný barokní zámek s parkem, památník bratří Mrštíků a rezervace *Roviny*, **Horní Bojanovice** – sklepy ve svahu a daří se zde červeným odrůdám, **Hustopeče** – vinice patřily k největším v českých zemích a vlastnila je šlechta, nejstaršími sklepy jsou *Vinařská ulice* pod *Křížovým vrchem* a *Na Hradbách*, k vidění je historická kruhová hradba a pekařský erb, dále renezanční dům *U Synků*, městská galerie a Stálé vinařské expozice, **Klobouky u Brna** – za pozornost stojí zámek s muzeem a zrekonstruovaný větrný mlýn, **Kobyli** – nejvíce sklepů je v lokalitě *Suchořadská zmola*, u železniční trati najdete 50 sklepů různého stáří, nedílnou pozvánkou je naučná stezka, která vás zavede k legendami opředené studánce *U skalky*, **Krumvíř** – nemá dlouhou vinařskou tradici, chloubou jsou sklepy s malovaným žudrem, známá je dovednost místních řemeslníků, malování a škrábání kraslic, hrnčířská výroba a řezbářství, chráněná přírodní památka *Louky pod Kumštátem*, **Němčičky** – víno se pěstuje

na strmých svazích, sklepy s malovaným žudrem, nejstarší stavba *Hulatův mlýn v záhumně* se zvenku přístupným schodištěm, raritou je nejnižší položená sjezdovka ve střední Evropě, **Nosislav** – městy s vinařskými uličkami *Pod komínem*, *U školy*, ve *Vinohradské*, *Pod Baštou*, *Pod Kopcem*, **Podivín** – pověsti praví, že zde mnoho let žili habáni a zanechali poklad v podivínské lokalitě *Podoxech*, **Popice** – malebná obec pyšníci se dodávkami na královský stůl, vychutnat můžete *Pálavu*, *Tramín červený*, *Rulandské šedé*, *Rulandské modré* a jiná vynikající vína, **Pouzdrány** – navštivte místní step *Kolby*, **Rakvice** – sklepy s typicky jemnou okrovou nebo běžovou fasádou, proslavená obec Veltlínským zeleným a nálezy mincí (*Rakvícký poklad z 12. století*), **Šakvice** – leží nad severním břehem Nových Mlýnů, proslavené kromě vína pěstováním meruněk, **Šitbořice** – 700 menších sklepů, známé návrší *Hradisko* a údolí zvané *Žleb*, léčivý pramen *Štengar*, nedostatek pitné vody donutil místní pít více vína, **Velké Bílovice** – největší vinařská obec na Slovácku sklepní areál *Belegrady* se sklepy a 650 lisovnami, **Velké Němčice** – nenechte si ujít návštěvu zrenovovaného mlýna, kde se koná festival vín, **Velké Pavlovice** – centrum pěstitelů a milovníků vín, zmiňují zdejší vynikající červené víno, okošťovat lze vyšlechtěnou odrůdu *André*, **Vrbice** – obec na náhorní plošině, drsné klima nejvyšší červená vína, vinné sklepy *Stráž*, vykopané ve slepenkové skále v sedmi patrech nad sebou, **Zaječ** – v minulosti rozdělené mezi velkopavlovické a lednické panství, barokní sklepy s typickým světlým kamenem, použitým jako dekorace.

Vinice ve Velkých Pavlovicích

Vinný sklípek ve Strachotíně

Fotografie: Milan Sedlák

Procházka v oblacích

Takto by se dala nazvat túra, kterou pro své členy i další zájemce, kterých nebylo zrovna málo, uspořádal Klub seniorů OSŽ OHLA ŽS, a.s., po krásách Dolní Moravy. Celou akci měly na starosti paní Věra Juráková a Draga Váchová – ženy, jež naplánovaly celý zájezd a v rámci něho nám dopřály příjemnou procházku po nově vybudovaném lanovém mostě Sky Bridge 721, který je nejdelším visutým mostem pro pěší na světě. 721 metrů dlouhá lávka spojuje dva hřebeny – Slamník a Chlum, to vše ve výšce 95 m nad údolím Mlýnského potočka. Pohled na tuto stavbu bere opravdu dech a stejně tak ho berou i první kroky, které člověk udělá velmi opatrně, když na lávku vstoupí. Jemné pohupování vytváří zvláštní pocit, kdy z hlavy musíte vyhnat nápad, že celá konstrukce ten nápor turistů nevydrží. Vydrží – lávka je jištěna šesti hlavními nosnými a šedesáti větrnými lany. A potom, když se rozhlédnete, čeká vás jen krásný výhled do širokého okolí, a to všemi směry. Vidět je i Stezka v oblacích, čnicí na pravé straně a pod vámi šíleně projíždějící cyklisty upravenou terénní tratí, hodna obdivu, pro každého, kdo se na ni pustí.

Pravda je, že člověk neví, jestli na lávce chce stát dlouhé hodiny a kochat se krajinou, nebo raději rychle přejít a mít to za sebou, protože když to rychle přejdete, cesty zpět už není. Lávka je jednosměrná a vrátit se do výchozího bodu je možné jen naučnou stezkou, která měří dva kilometry. Projekt je nazván „Most času“ a zmiňuje události od roku 1939 do současnosti – výstavbu tzv. řepíků na obranu tehdejšího Československa před začátkem druhé světové války, věnuje se německému obyva-

telstvu, které na horách žilo již od doby Přemyslovců a jeho poválečné výměně, nevynechá komunistickou kolektivizaci a ovlivnění hospodaření na polích nebo rozvoj turistiky za účelem lyžování, které se tu jako první objevilo již na konci 19. století.

„Nabíti“ novými informacemi se opět můžete jít pokochat na již zmíněnou Stezku v oblacích, unikátní 55 metrů vysokou stavbu, ze které je výhled na celý masiv Kralického Sněžníku s malebným údolím řeky Moravy, dále na hlavní hřeben Jeseníků, Suchý vrch a Krkonoše. Dřevěná stavba – z návrhu brněnského architekta a vysokoškolského pedagoga Zdeňka Franka – má návštěvníky nejen bavit, ale také informovat o zajímavostech samotné stavby i lokalitě Kralického Sněžníku. Stavba je docela propracovaný komplex dřevěných cest, které se navzájem proplétají a jsou doplněny tzv. rukávem vyrobeným z husté sítě. Cesta dolů je možná také tobogánem z nerezového plechu.

Atrakcí a zábavy Dolní Morava nabízí nespočet, a i když vás v první chvíli napadne, že když už jste si prošli největší z nich, tedy visutý most, můžete jít domů, přichází chvíle, kdy se vás zmocní pocit, že je třeba se sem opět brzy vrátit a zkusit další a další z nepřeberného množství nabídek. A tak se třeba sem opět senioři s OHLA ŽS včetně předsedy Výboru OSŽ Oldřichem Sobolem, který si tenhle výlet, také nenechal ujít, vypraví. Rádi se přidáme. Oni to zvládnou. Vždyť – ač jsem o jednu generaci mladší – jejich tempo bylo pro mne mnohdy jen těžko udržitelné.

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Jan Buchta – Individuální člen

Stanislav Hošta – Skanska ŽS

Vlastimil Němec – ŽPSV Uherský Ostroh

Jana Geigerová – EMD Skanska

Ivana Opletalová – DZ Plzeň

Roman Fišer – EMD Skanska

PhDr. Zdeněk Jílek – Správa železnic